

GJAP 2014: Acceptatiebeleid

In het kader van GGPP - Thema 5.1: Acceptatiebeleid

Om een gefundeerd Gemeenschappelijk Veiligheidsbeleid bij de behandeling en of opslag van gevaarlijke producten te kunnen voeren, moeten de havenbedrijven beschikken over een degelijk **acceptatiebeleid**. Met een dergelijk beleid wordt vooraf nagegaan welke producten onder welke omstandigheden mogen/kunnen behandeld of gestockeerd worden.

Het acceptatiebeleid houdt in de eerste plaats rekening met de reglementering (milieuvergunning, brandweervoorschriften, Havenpolitieverordening,...) die toepasselijk is op de kaaien, installaties of magazijnen die door het bedrijf geëxploiteerd worden.

Daarnaast moeten de eigenschappen van een potentieel te behandelen product voldoende bekend zijn. Is dit transport- of gebruiksgevaarlijk (brandbaar, acuut of chronisch giftig, bijtend, onder druk, ...)? Hoe is het gesteld met mogelijke geurhinder, zelfontbranding, gevaarlijke reacties, oplosbaarheid in water,...? Wat te doen ingeval lekkage, contact met het product, brand,...?

Al deze vragen worden beantwoord in het Veiligheidsinformatieblad (meestal **Safety Data Sheet** of **SDS** genoemd). De fabrikant moet dit opstellen en bij de eerste levering (ingeval gebruiksproducten) of op eenvoudige vraag verstrekken. Ook de invoerder van dergelijke producten is verplicht om voor de betreffende SDS te zorgen.

De Havenkapiteinsdienst dringt er op aan om de SDS steeds ter beschikking te hebben, indien mogelijk ook bij kortstondige opslag in het kader van doorvoer. Bij calamiteiten kunnen de interventiediensten dan ter plaatse onmiddellijk een beroep doen op de info in de SDS.

In de bijlage wordt aangegeven hoe u een conforme SDS kunt herkennen en welke informatie daarin terug te vinden is. Ingeval onduidelijkheden kan u steeds informatie inwinnen bij Luc Daman (03-540.85.69; luc.daman@cepa.be) of bij Dave Michiels (03-540.85.72; dave.michiels@cepa.be).

Wat verwachten wij van U ?

Voor zover dit nog niet gebeurd is, moet u nu **het acceptatiebeleid in uw bedrijf uitschrijven**.

U moet hierbij aangeven wie verantwoordelijk is voor de acceptatie van de gevaarlijke goederen. In een **checklist acceptatieprocedure** moeten tenminste de volgende vragen beantwoord worden: zijn er bijkomende instructies van de producent i.v.m. veilig gebruik of behandeling, zijn er bijkomende PBM's, detectieapparatuur blus- of interventiemiddelen nodig, is er specifieke opleiding noodzakelijk?

Dit beleid moet ook inhouden dat niet-conforme verpakkingen (beschadigd, lek, niet gekeurd,...) niet aanvaard worden. Hieraan moet een specifieke procedure gekoppeld worden die bepaalt welke acties er dan moeten worden ondernomen.

In de loop van 2015 ontvangt U een nieuw bericht dat aangeeft op welke manier de havenarbeiders bij dit beleid moeten worden betrokken.

SAMENSTELLING VAN VEILIGHEIDSINFORMATIEBLADEN (SDS)

Algemene voorschriften

De SDS moet werkgevers in staat stellen na te gaan of er chemische agentia op de werkplek aanwezig zijn en de eventuele risico's van het gebruik ervan voor de veiligheid en de gezondheid van de werknemers te beoordelen.

De informatie in de SDS moet duidelijk en beknopt zijn (het heeft geen vaste lengte).

De SDS moet worden opgesteld door een bevoegde persoon. Leveranciers van stoffen en mengsels moeten ervoor zorgen dat die bevoegde personen de juiste opleiding en bijscholing krijgen.

In de SDS moet eenvoudige, duidelijke en precieze taal worden gebruikt. Jargon, afkortingen en termen moeten vermeden worden. Vermeldingen als *“kan gevaarlijk zijn”*, *“geen gevolgen voor de gezondheid”*, *“veilig in de meeste gebruiksomstandigheden”* of *“ongevaarlijk”* mogen niet gebruikt worden.

Op de eerste bladzijde moet de datum worden vermeld waarop de SDS werd samengesteld. Wanneer een SDS werd herzien en een nieuwe versie aan de ontvangers wordt verstrekt, moeten in rubriek 16 de wijzigingen opgegeven worden, tenzij zij ergens anders zijn aangegeven.

In dat geval wordt op de eerste bladzijde *“Herziening : (datum)”* vermeld, alsook een versienummer, herzieningsnummer, datum van vervanging of andere indicatie van welke versie vervangen is.

Een SDS die meer dan drie jaar oud is wordt als *“verouderd”* beschouwd. Het is helemaal niet zeker of alle informatie nog correct is, onder andere omdat de transportreglementen om de twee jaar worden herzien.

Alle bladzijden van een SDS, met inbegrip van de bijlagen, moeten worden genummerd en moeten een aanduiding bevatten van de lengte van het veiligheidsinformatieblad (zoals *“blz. 1 van 3”*) ofwel een aanduiding dat er nog een bladzijde volgt (zoals *“Vervolg op de volgende bladzijde”*).

De vereiste informatie moet, indien van toepassing en beschikbaar, op de SDS worden opgenomen in de rubrieken en onderrubrieken die op de volgende bladzijden worden gespecificeerd. De SDS mag geen blanco punten bevatten.

Rubrieken

1. Identificatie van de stof of het mengsel en van de vennootschap of onderneming

1.1 Productidentificatie

Verstrekt voor een stof de productidentificatie zoals vermeld op het etiket in de officiële taal/talen van de lidstaat/lidstaten waar de stof in de handel is gebracht.

Eventueel mogen ook andere namen of synoniemen waarmee de stof of het mengsel is geëtiketteerd of waaronder het algemeen bekend is, zoals andere namen, nummers, productcodes van ondernemingen, of andere identificatienummers, worden verstrekt.

1.2 Relevant geïdentificeerd gebruik van de stof of het mengsel en ontraden gebruik

Beschrijft kort waarvoor de stof of het mengsel dient, zoals “brandvertragend middel”, “antioxidant”.

Vermeldt in voorkomend geval het door de leverancier ontraden gebruik, en de redenen daarvoor. Dit hoeft geen volledige lijst te zijn.

1.3 Details betreffende de verstrekker van het veiligheidsinformatieblad

De verstrekker is de fabrikant, de importeur, de enige vertegenwoordiger, de downstream-gebruiker of de distributeur. Vermeldt het volledige adres en het telefoonnummer van de verstrekker, evenals een e-mailadres van een bevoegde persoon die voor het veiligheidsinformatieblad verantwoordelijk is.

Wanneer de verstrekker niet gevestigd is in de lidstaat waar de stof of het mengsel in de handel wordt gebracht en hij voor die lidstaat een verantwoordelijke persoon heeft aangewezen, moet ook het volledige adres en het telefoonnummer van die verantwoordelijke persoon worden vermeld.

1.4 Telefoonnummer voor noodgevallen

Verwijst ook naar diensten voor informatie in noodgevallen. Voor België is dit het Antigifcentrum : 070-245.245.

2. Identificatie van de gevaren

2.1 Indeling van de stof of het mengsel

Voor de indeling van een stof moeten de indelingsregels van Verordening (EG) nr. 1272/2008 (CLP) worden toegepast.

Ook de indeling van de stof overeenkomstig Richtlijn 67/548/EEG van de Raad (EG-indeling) moet worden vermeld.

Indien de indeling, met inbegrip van de gevarenaanduidingen en R-zinnen, niet volledig is uitgeschreven, moet worden verwezen naar rubriek 16. Daarin moet de volledige tekst voor elke indeling, met inbegrip van elke gevarenaanduiding en R-zin, vermeld worden.

2.2 Etiketteringselementen

Overeenkomstig Verordening (EG) nr. 1272/2008 moeten voor een stof minstens de volgende elementen op het etiket voorkomen: gevarenpictogram(en), signaalwoord(en), gevarenaanduiding(en) en veiligheidsaanbeveling(en). Een grafische reproductie van het hele gevarenpictogram in zwart-wit of een grafische reproductie van alleen het symbool mag worden gebruikt in de plaats van het kleuren-pictogram.

2.3 Andere gevaren

Informatie over andere gevaren die geen indeling tot gevolg hebben, maar die het algemene gevaar van de stof of het mengsel kunnen vergroten, zoals de vorming van luchtvervuilende stoffen tijdens het harden of verwerken, stofvorming, gevaar van stofexplosie, kruisgevoeligheid, verstikking, bevriezing, eventuele hoge geur- of smaakkracht, of milieueffecten zoals gevaren voor in de bodem levende organismen of het fotochemische vermogen tot ozonvorming.

3 Samenstelling en informatie over de bestanddelen

3.1 Stoffen

In deze rubriek wordt de chemische identiteit verstrekt van eventuele onzuiverheden, stabiliserende additieven, of individuele bestanddelen die niet het hoofdbestanddeel zijn, en die zelf zijn ingedeeld en tot de indeling van de stof bijdragen.

Wanneer de productidentificatie niet beschikbaar is, kan een van de andere namen (triviale naam, handelsnaam, afkorting) of identificatienummers opgegeven worden.

3.2 Mengsels

De concentraties van de stoffen in een mengsel moeten op een van de volgende wijzen worden beschreven :

- a) exacte percentages in afnemende volgorde per massa of volume, wanneer dat technisch mogelijk is
- b) percentagebereik in afnemende volgorde per massa of volume, wanneer dat technisch mogelijk is.

Wanneer een percentagebereik wordt gebruikt, moeten in de gevaren voor de gezondheid en het milieu de gevolgen van de hoogste concentratie van elk ingrediënt worden beschreven.

Voor elke stof van het mengsel moet de indeling van de stof overeenkomstig Richtlijn 67/548/EEG worden vermeld, met inbegrip van gevaaraanduiding, symboolletter(s) en R-zinnen. De CLP-indeling moet eveneens worden verstrekt, op voorwaarde dat informatie die aan de indelingscriteria van de verordening voldoet ter beschikking is gesteld van de leverancier van het mengsel.

4 Eerstehulpmaatregelen

In deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad moet de eerste hulp zodanig worden beschreven dat een niet-opgeleide persoon deze kan begrijpen en kan verlenen zonder gebruik te maken van ingewikkelde apparatuur en zonder te beschikken over een uitgebreide selectie van geneesmiddelen. Wanneer medische verzorging vereist is, moet dat in de instructies worden vermeld.

4.1 Beschrijving van de eerstehulpmaatregelen

EHBO-instructies moeten per relevante manier van blootstelling (inhalatie, contact met huid of ogen en inslikken) worden verstrekt.

4.2 Belangrijke acute en uitgestelde symptomen en effecten

4.3 Vermelding van de vereiste onmiddellijke medische verzorging en speciale behandeling

Verstrekt zo nodig informatie over tegengiffen (wanneer die bekend zijn) en contra-indicaties.

Voor sommige stoffen of mengsels kan het van belang zijn nadrukkelijk te vermelden dat speciale voorzieningen voor specifieke en onmiddellijke verzorging op de werkplek beschikbaar moeten zijn.

5 Brandbestrijdingsmaatregelen

5.1 Blusmiddelen

Hier worden de geschikte en de ongeschikte blusmiddelen opgegeven.

5.2 Speciale gevaren die door de stof of het mengsel worden veroorzaakt

Onder andere informatie over gevaarlijke verbrandingsproducten die zich vormen wanneer de stof of het mengsel brandt.

5.3 Advies voor brandweelieden

6 Maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het mengsel

Wanneer de vrijgekomen hoeveelheid belangrijk is voor het gevaar, moet voor de maatregelen ook een onderscheid worden gemaakt tussen grote en kleine lozingen.

6.1 Persoonlijke voorzorgsmaatregelen, beschermende uitrusting en noodprocedures

Voor andere personen dan de hulpdiensten

- a) het dragen van passende beschermende uitrusting (met inbegrip van de persoonlijke beschermingsmiddelen in rubriek 8 van het veiligheidsinformatieblad) om besmetting van de huid, de ogen en de eigen kleding te voorkomen;

- b) verwijdering van ontstekingsbronnen, maatregelen voor voldoende ventilatie, tegengaan van stofvorming, en
- c) noodprocedures zoals de noodzaak om de gevarezone te evacueren of een deskundige te raadplegen.

Voor de hulpdiensten

6.2 Milieuvorzorgsmaatregelen

Maatregelen om te vermijden dat het product in afvoerkanalen, oppervlaktewater of grondwater terechtkomt.

6.3 Insluitings- en reinigingsmethoden en –materiaal

Passende reinigingsprocedures:

- a) Neutralisatietechnieken
- b) Decontaminatietechnieken
- c) Absorberende materialen
- d) Reinigingstechnieken
- e) Vacuümtechnieken
- f) Benodigd insluitings- en reinigingsmateriaal (in voorkomend geval het gebruik van vonkvrij gereedschap en vonkvrije uitrusting).

6.4 Verwijzing naar andere rubrieken

7 Hantering en opslag

7.1 Voorzorgsmaatregelen voor het veilig hanteren van de stof of het mengsel

7.1.1. Specifieke aanbevelingen

- a. voor het veilig hanteren van de stof of het mengsel, zoals insluiting en maatregelen ter voorkoming van brand en van aerosol- en stofvorming;
- b. om het hanteren van incompatibele stoffen of mengsels te voorkomen, en
- c. om het vrijkomen van de stof of het mengsel in het milieu te beperken en bijvoorbeeld te voorkomen dat het product wordt geloosd of in afvoerkanalen terechtkomt.

7.1.2. Advies inzake algemene beroepsmatige hygiëne

- a. niet eten, drinken of roken op plaatsen waar wordt gewerkt;
- b. na gebruik handen wassen, en
- c. verontreinigde kleding en beschermde uitrusting uittrekken alvorens ruimten te betreden waar wordt gegeten.

7.2 Voorwaarden voor een veilige opslag, met inbegrip van incompatibele producten

De opgegeven informatie moet in overeenstemming zijn met de in rubriek 9 van het veiligheidsinformatieblad beschreven fysische en chemische eigenschappen.

Moet ook rekening houden met weersomstandigheden, temperatuur, zonlicht, vochtgehalte, edm.

Bevat eveneens advies over:

- a) ventilatievereisten;
- b) specifieke ontwerpen voor opslagruimten of –vaten (inclusief tussenschotten en ventilatie);
- c) indien relevant, maximale hoeveelheid die in bepaalde omstandigheden mag worden opgeslagen, en
- d) compatibele verpakkingen.

7.3 Specifiek eindgebruik

Voor stoffen en mengsels die voor specifiek eindgebruik zijn ontworpen, moeten gedetailleerde en praktische aanbevelingen worden geformuleerd voor het in punt 1.2 bedoelde geïdentificeerde gebruik.

8 Maatregelen ter beheersing van blootstelling/persoonlijke bescherming

8.1 Controleparameters

De nationale grenswaarde voor beroepsmatige blootstelling.

De nationale biologische grenswaarden

Bevat minstens voor de meest relevante stoffen informatie over de huidige aanbevolen monitoringprocedures.

8.2 Maatregelen ter beheersing van blootstelling

De informatie die in dit punt wordt gevraagd, moet worden verstrekt tenzij een blootstellingsscenario met die informatie bij het veiligheidsinformatieblad is gevoegd.

8.2.1. Passende technische maatregelen

Deze informatie moet volstaan om het de werkgever mogelijk te maken een beoordeling te maken van het risico voor de veiligheid van de gezondheid van de werknemers.

8.2.2. Individuele beschermingsmaatregelen, zoals persoonlijke beschermingsmiddelen

De informatie over het gebruik van persoonlijke beschermingsmiddelen moet in overeenstemming zijn met goede beroepsmatige hygiënepraktijken en samengaan met andere beheersings-maatregelen, zoals technische maatregelen, ventilatie en isolatie.

Gedetailleerde specificaties over welk beschermingsmiddel doeltreffende en geschikte bescherming biedt, verwijzend naar de betreffende CEN-normen:

- a) Bescherming van de ogen/het gezicht

Het vereiste soort bescherming van de ogen/het gezicht moet worden vastgesteld op grond van het gevaar dat de stof of het mengsel inhoudt en van het risico van contact, zoals veiligheidsbrillen, veiligheidsstofbrillen, gelaatsschermen.

- b) Bescherming van de huid
 - i. Bescherming van de handen
Het soort handschoenen dat bij het werken met de stof of het mengsel moet worden gedragen, met inbegrip van :
 - het soort materiaal en de dikte
 - de typische of minimumdoorbraaktijd van het handschoenmateriaal
 - ii. Andere maatregelen
Het soort en de kwaliteit van de vereiste beschermingsmiddelen – zoals kaphandschoenen, laarzen, overalls – afhankelijk van de gevaren die met de stof of het mengsel verbonden zijn en het risico van contact.
- c) Bescherming van de ademhalingswegen
Voor gassen, dampen, nevel of stof, afhankelijk van het gevaar en het risico van blootstelling, het soort te gebruiken beschermingsmiddelen, zoals luchtzuiverende ademhalingstoestellen met vermelding van het eigenlijke zuiverende element (patroon of filterbus), doeltreffende deeltjesfilters en doeltreffende maskers, of onafhankelijke ademhalingsapparatuur.
- d) Thermische gevaren
Wanneer wordt vermeld dat voor materialen die een thermisch gevaar inhouden beschermingsmiddelen moeten worden gedragen, moet bijzondere aandacht worden besteed aan de constructie van het persoonlijke beschermingsmiddel.

8.2.3. Beheersing van de milieublootstelling

Verstrekt de informatie die de werkgever nodig heeft om zijn verplichtingen in verband met de communautaire wetgeving inzake milieubescherming na te komen.

9 Fysische en chemische eigenschappen

9.1 Informatie over fysische en chemische basiseigenschappen

Met verwijzing naar gebruikte testmethoden, meeteenheden en/of referentieomstandigheden (indien nodig ook bepalingsmethode, zoals bij het vlampunt: methode met open of gesloten kroes)

- a) voorkomen (fysische toestand en kleur)
- b) geur
- c) geurdrempelwaarde
- d) pH
- e) smelt-/vriespunt
- f) beginkookpunt en kooktraject
- g) vlampunt
- h) verdampingssnelheid
- i) ontvlambaarheid (vast, gas)

- j) bovenste/onderste ontvlambaarheids- of explosiegrenswaarden
- k) dampspanning
- l) dampdichtheid
- m) relatieve dichtheid
- n) oplosbaarheid
- o) verdelingscoëfficiënt n-octanol/water
- p) zelfontbrandingstemperatuur
- q) ontledingstemperatuur
- r) viscositeit
- s) ontploffingseigenschappen
- t) oxiderende eigenschappen

Wanneer wordt vermeld dat een specifieke eigenschap niet van toepassing is of er over een specifieke eigenschap geen informatie beschikbaar is, moeten de redenen daarvoor worden aangegeven.

Voor een mengsel moet duidelijk worden vermeld op welke stof in het mengsel de informatie betrekking heeft, tenzij die voor het hele mengsel geldt.

9.2 Overige informatie

Andere fysische en chemische parameters zoals mengbaarheid, vetoplosbaarheid (oplosmiddel specificeren), geleidingsvermogen of gasgroep.

10 Stabiliteit en reactiviteit

Wanneer wordt vermeld dat een specifieke eigenschap niet van toepassing is of er over een specifieke eigenschap geen informatie beschikbaar is, moeten de redenen daarvoor worden aangegeven.

10.1 Reactiviteit

Bij de vaststelling van incompatibele producten moet rekening worden gehouden met de stoffen, recipiënten en verontreinigingen waaraan de stof of het mengsel tijdens het vervoer, de opslag of het gebruik kan worden blootgesteld.

Indien van toepassing moet ook een korte beschrijving worden gegeven van de maatregelen die moeten genomen worden om de aangegeven risico's te beheren.

10.2 Chemische stabiliteit

10.3 Mogelijke gevaarlijke reacties

10.4 Te vermijden omstandigheden

10.5 Chemisch op elkaar inwerkende materialen

10.6 Gevaarlijke ontledingsproducten

11 Toxicologische informatie

Deze rubriek van het veiligheidsinformatieblad is hoofdzakelijk bedoeld voor gebruik door medici, professionals inzake veiligheid en gezondheid op het werk en toxicologen.

11.1 Informatie over toxicologische effecten

Informatie over de volgende relevante gevaren:

- a) acute toxiciteit;
- b) huidcorrosie/-irritatie
- c) ernstig oogletsel/oogirritatie;
- d) sensibilisatie van de luchtwegen/de huid;
- e) mutageniteit in geslachtscellen;
- f) kankerverwekkendheid;
- g) giftigheid voor de voortplanting
(STOT: Specific Target Organ Toxicity)
- h) STOT bij eenmalige blootstelling;
- i) STOT bij herhaalde blootstelling;
- j) gevaar bij inademing

Wanneer wordt vermeld dat de stof of het mengsel niet is ingedeeld voor een specifiek gevaar, noch voor een gevaarlijk effect, moet op het veiligheidsinformatieblad duidelijk worden vermeld of dat toe te schrijven is aan een gebrek aan gegevens, de technische onmogelijkheid om de gegevens te verkrijgen, geen afdoende gegevens of afdoende gegevens die niet volstaan voor indeling.

In het laatste geval moet op het veiligheidsinformatieblad worden gespecificeerd: *“gebaseerd op beschikbare gegevens; aan de indelingscriteria is niet voldaan”*.

12 Ecologische informatie

Deze informatie kan nuttig zijn bij het reageren op lozingen en bij het evalueren van afvalverwerkingspraktijken, de beheersing van het vrijkomen van de stof of het mengsel, maatregelen bij het accidenteel vrijkomen van de stof of het mengsel, en het vervoer.

12.1 Toxiciteit

- 1. Aquatische toxiciteit
- 2. Toxiciteitsgegevens over micro- en macro-organismen in de bodem
- 3. Andere voor het milieu relevante organismen, zoals vogels, bijen en planten, voor zover deze beschikbaar zijn.

12.2 Persistentie en afbreekbaarheid

12.3 Bioaccumulatie

12.4 Mobiliteit in de bodem

12.5 Resultaten van PBT – en zPzB-beoordeling (Persistent, Bioaccumuleerbaar en Toxisch)

12.6 Andere schadelijke effecten

Voorbeelden : ozonafbrekend vermogen, hormoonontregelend vermogen en/of broeikaseffect.

13 Instructies voor verwijdering

13.1 Afvalverwerkingsmethoden

14 Informatie met betrekking tot het vervoer

Hier komt de informatie over de transportclassificatie voor elk modelreglement van de Verenigde Naties ("VN") : ADR, RID, ADN, IMDG en ICAO.

14.1 UN-nummer

14.2 Juiste ladingnaam overeenkomstig de modelreglementen van de VN

14.3 Transportgevaarklasse(n)

Indien van toepassing wordt hier uiteraard ook het nevengevaar (of -gevaren) opgegeven.

14.4 Verpakkingsgroep

Indien van toepassing : I, II of III.

14.5 Milieugevaren

Geeft aan of de stof of het mengsel gevaarlijk is voor het milieu volgens de criteria van de modelreglementen van de VN (IMDG-code, ADR, RID en ADN) en/of volgens de IMDG-code mariene verontreiniging veroorzaakt. Wanneer vervoer in tankschepen over de binnenwateren is toegestaan of de bedoeling is, moet worden vermeld of de stof of het mengsel volgens de ADN slechts in tankschepen gevaarlijk is voor het milieu.

14.6 Bijzondere voorzorgen voor de gebruiker

Vermeldt eventuele speciale voorzorgsmaatregelen waaraan een gebruiker moet of zou moeten voldoen of waarvan hij op de hoogte moet of zou moeten zijn met betrekking tot het vervoer of de verplaatsing binnen of buiten zijn bedrijf.

14.7 Vervoer in bulk overeenkomstig bijlage II bij MARPOL 73/78 en de IBC-code

Dit punt is alleen van toepassing wanneer een lading bedoeld is om in bulk te worden vervoerd overeenkomstig MARPOL 73/78 en de IBC-code (code inzake het vervoer van chemicaliën in bulk).

De opgegeven productnaam moet deze zijn die wordt gebruikt in de lijst van productnamen in hoofdstuk 17 of 18 van de IBC-code of in de laatste editie van de

circulaire van de Commissie voor de bescherming van het mariene milieu (MEPC) van de IMO. Ook het vereiste type schip en de verontreinigingscategorie moeten opgegeven worden.

15 **Regelgeving**

15.1 **Specifieke veiligheids-, gezondheids- en milieureglementen en –wetgeving voor de stof**

Informatie over relevante communautaire bepalingen inzake veiligheid, gezondheid en milieu of nationale informatie over de wettelijke status van de stof of het mengsel (inclusief de stoffen in het mengsel), alsook advies over de maatregelen die de afnemer ingevolge deze bepalingen moet nemen.

Ook de nationale wetten van de desbetreffende lidstaten ter uitvoering van deze bepalingen (en eventuele andere nationale maatregelen die relevant kunnen zijn) moeten vermeld worden.

15.2 **Chemische veiligheidsbeoordeling**

Geeft aan of de leverancier voor de stof of het mengsel een chemische veiligheidsbeoordeling heeft uitgevoerd.

16 **Overige informatie**

In deze rubriek moet de relevante informatie over de samenstelling van het veiligheidsinformatieblad worden vermeld:

- a) in het geval van een herzien veiligheidsinformatieblad, een duidelijke vermelding van waar in de vorige versie van het veiligheidsinformatieblad veranderingen zijn aangebracht, tenzij een dergelijke vermelding elders in het veiligheidsinformatieblad voorkomt, met zo nodig uitleg bij de veranderingen. Een leverancier van een stof of een mengsel moet een verklaring hebben voor de veranderingen en moet die op verzoek verstrekken;
- b) een verklarende lijst van de afkortingen en acroniemen die in het veiligheidsinformatieblad worden gebruikt;
- c) belangrijke literatuurreferenties en gegevensbronnen;
- d) voor mengsels : een indicatie welke methoden voor de evaluatie van de informatie voor de indeling is gebruikt (cfr. art. 9 van de EG-Verordening 1272/2008)
- e) lijst van relevante R-zinnen, gevarenaanduidingen, veiligheidsaanbevelingen en/of voorzorgsmaatregelen. De tekst van waarschuwingen die in de rubrieken 2 tot en met 15 voluit zijn vermeld, wordt hier voluit weergegeven;
- f) advies voor passende opleiding voor werknemers om de bescherming van de gezondheid en het milieu te garanderen.